

El Parc Central

Situat al centre geogràfic de Mataró, el Parc Central és un dels principals pulmons verds de la ciutat i, al llarg de més de dotze dècades d'història, s'ha anat omplint de vida i d'activitat fins a convertir-se en un dels espais més estimats per la ciutadania. És un lloc indispensable per a l'oci, les passejades, el lleure infantil, l'esport i el gaudi del contacte amb la natura.

El parc s'estén al llarg d'una superfície total de 129.403 m², amb una gran quantitat d'espais oberts que permeten acollir també la fira d'atraccions i la celebració d'alguns actes de la festa major de Les Santes.

Orígens

El 1893 es va constituir la societat Parque de Mataró S.A. per construir un parc recreatiu en una finca privada de Mataró. Aquesta iniciativa privada es va materialitzar amb un seguit d'avingudes, parterres, estanys, una pista de patinatge, un quiosc, diversos pavellons i un velòdrom. El 1905, dos anys després de la dissolució de la societat, l'Ajuntament va signar un compromís de compra amb els propietaris, que es va materialitzar el 1909 amb l'obertura del parc a la ciutat. Aquest va ser el naixement del Parc Central de Mataró.

Des d'aleshores, s'han fet diverses intervencions que han anat modificant el recinte original: el 1930, amb motiu de l'obertura de la plaça d'Espanya, l'arquitecte Narcís Rubió i Tudurí en va projectar la primera reforma; el 1948 es va traslladar el velòdrom a uns terrenys annexos al parc; l'any 1969 es va construir la piscina, i el 1998 es va reformar la zona est per incorporar-hi el casal d'avis. Tot plegat ha fet variar els límits del parc original, que ha passat d'una superfície inicial de 30.125 m² als 26.600 m² actuals.

L'ornamentació també s'ha anat transformant amb el pas del temps: han desaparegut pèrgoles i altres elements arquitectònics, i han aparegut bustos i estàtues. L'aigua, en canvi, ha estat un element que ha mantingut la seva presència al parc des del principi.

Fotografies: Arxiu Municipal de Mataró. Fons Carreras. Santi Carreras
Il·lustració: Toni Llobet

Ampliació

L'any 2000 es va fer arribar el recinte antic del parc fins a la plaça de Granollers. D'aquesta manera es va fer realitat un projecte molt esperat per a la ciutat que l'enginyer Melcior de Palau i l'arquitecte Emili Cabanyes ja havien dibuixat el 1878 en el Pla de l'Eixample, el que va ser el primer Pla d'urbanisme de la ciutat.

El punt de partida de l'ampliació del Parc Central va ser la idea de fer un parc obert que integrés i relligués diverses àrees de la ciutat. Respectant la topografia del terreny, es van dissenyar camins que permetessin circulacions creuades i altres solucions per evitar que el desnivell fos una frontera que separés diferents barris de la ciutat.

El traçat del popularment conegut com el «nou» Parc Central s'articula a través de tres elements urbanístics que en defineixen la geometria. El primer és el recinte firal, alineat amb el Camí de la Geganta i de 22.000 m² de superfície, que compta amb un gran passeig de 500 m de longitud i 6 m d'amplada. El segon és el camí diagonal que creua el parc, amb la permanent visió de Can Boada, i que també el divideix en dues zones vegetals diferenciades: un prat rústic orientat cap al recinte firal i una pineda a la part superior. El tercer element és el carrer mirador situat a la cota més elevada, des d'on es pot observar tot el parc.

Fotografia: Ajuntament de Mataró. Sergio Ruiz. 2013

Il·lustració: Toni Llobet

Un recorregut pels **arbres del Parc Central**

Un recorregut pels arbres, les palmeres i els arbusts del Parc Central

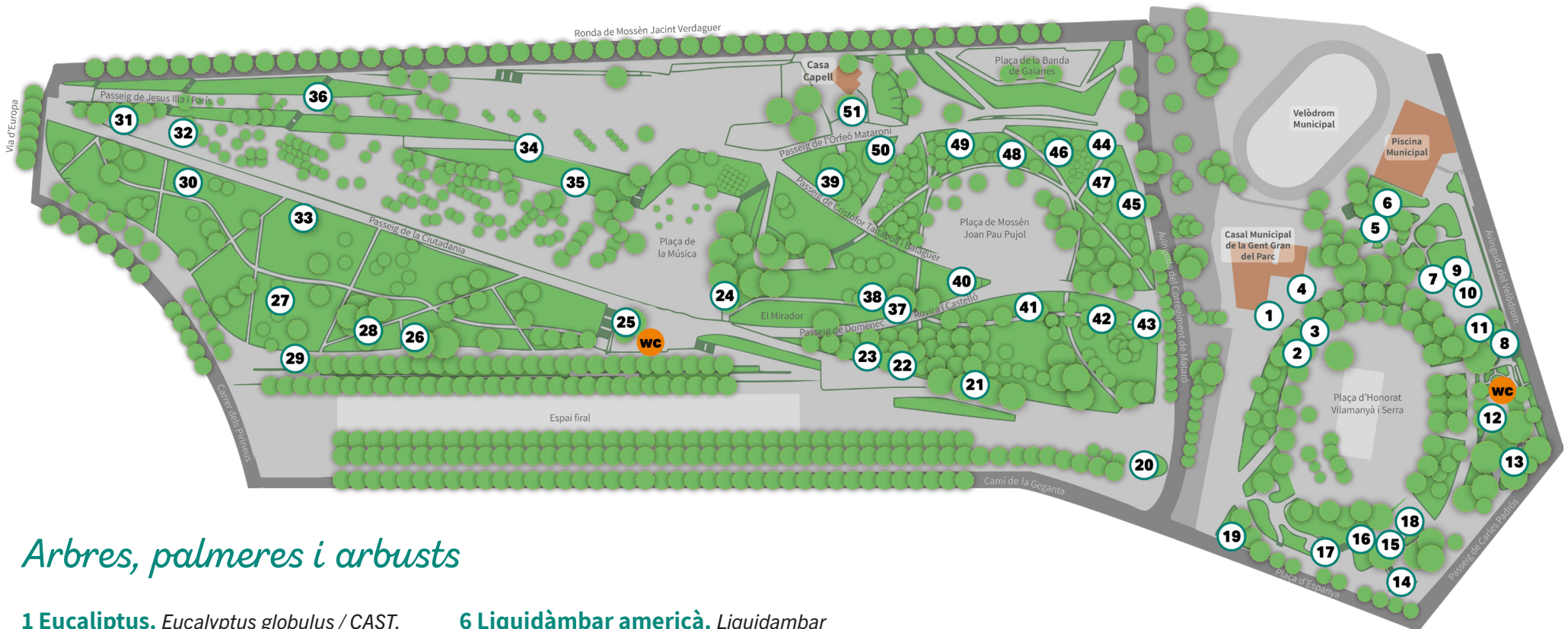
El recinte antic del Parc Central disposa d'una gran varietat d'arbres i de palmeres (fins a vint-i-cinc espècies), que en molts casos són singulars per l'edat o, simplement, per les característiques pròpies de l'espècie. D'altra banda, la superfície verda de l'ampliació del parc reuneix més d'un miler d'arbres de prop d'una cinquantena d'espècies diferents i més d'una quarantena d'espècies d'arbusts. Tot i que hi predominen les espècies autòctones del Maresme, com ara les alzines i els pins, també s'hi poden trobar espècies al·lòctones però completament adaptades al nostre clima.

El projecte de senyalització d'arbres, palmeres i arbusts del Parc Central de 2023 inclou 51 fitxes d'identificació i descripció de les espècies i un plànol de situació de les mateixes

En els seus inicis, l'antic recinte del parc va acollir fauna exòtica engabiada o en condicions de semillibertat. Aquesta va desaparèixer a inicis dels anys vuitanta per donar pas, després de dècades de consolidació de la vegetació, a la fauna característica d'un entorn urbà: els animals autòctons que hi viuen en llibertat, sobretot invertebrats i ocells, alguns animals exòtics que han colonitzat l'espai i els animals domèstics que puntualment el visiten.

Plànol del Parc Central

Arbres, palmeres i arbusts

1 Eucaliptus. *Eucalyptus globulus* / CAST. Eucalipto / ANG. Tasmanian blue gum

2 Magnòlia. *Magnolia grandiflora* / CAST. Magnòlia / ANG. Southern Magnolia or bull bay

3 Cica. *Cycas revoluta* / CAST. Cica o sagú de Japón / ANG. Sago palm

4 Braquiúiton. *Brachychiton populneus* / CAST. Braquiúito / ANG. White flower Kurrajong

5 Tell argentat. *Tilia tomentosa* / CAST. Tilo plateado / ANG. Silver lime or silver linden

6 Liquidàmbar americà. *Liquidambar styraciflua* / CAST. Liquidàmbar / ANG. American sweetgum

7 Palmera excelsa. *Trachycarpus fortunei* / CAST. Palmito gigante / ANG. Windmill palm

8 Lledoner. *Celtis australis* / CAST. Almez o lodón / ANG. European nettle tree

9 Olivera. *Olea europaea ssp. europaea* / CAST. Olivo / ANG. Olive tree

10 Roure americà. *Quercus rubra* / CAST. Roble rojo americano / ANG. Northern red oak

11 Pi pinyer. *Pinus pinea* / CAST. Pino piñonero / ANG. Stone pine

12 Alzina. *Quercus ilex* / CAST. Encina o carrasca / ANG. Holm oak

13 Casuarina. *Casuarina equisetifolia* / CAST. Casuarina cola de caballo / ANG. Horsetail or sea oak tree

14 Eucaliptus. *Eucalyptus globulus* / CAST. Eucalipto / ANG. Tasmanian blue gum

15 Xiprer. *Cupressus sempervirens* / CAST. Ciprés / ANG. Mediterranean cypress

16 Palmera de dàtils. *Phoenix dactylifera* / CAST. *Palmera datilera* / ANG. *Date palm*

17 Cedre del Líban.

Cedrus libani /
CAST. *Cedro del Líbano* / ANG. *Cedar of Lebanon*

18 Margalló. *Chamaerops humilis* /
CAST. *Palmito* / ANG. *Dwarf fan palm*

19 Cedre de l'Atlas. *Cedrus atlantica* /
CAST. *Cedro del Atlas* / ANG. *Atlas cedar*

20 Palmera blava. *Brahea armata* / CAST.
Palmera azul / ANG. *Mexican blue palm*

21 Eritrina cresta de gall. *Erythrina*
crista-galli / CAST. *Ceibo o árbol del coral* / ANG. *Cockspur coral tree*

22 Palmera de Canàries.

Phoenix canariensis / CAST. *Palmera de Canàries* / ANG. *Canary Island palm*

23 Plàtan. *Platanus orientalis* var.
acerifolia (*Platanus acerifolia*) / CAST.
Plátano de sombra / ANG. *Oriental plane*

24 Xiprer de Lambert. *Cupressus*
macrocarpa / CAST. *Ciprés de Monterrey*
/ ANG. *Monterey cypress*

25 Lledoner. *Celtis australis* / CAST. *Almez*
o *Iodón* / ANG. *European nettle tree*

26 Àlber. *Populus alba* / CAST. *Álamo blanco* o *chopo blanco* / ANG. *White poplar*

27 Àlber piramidal. *Populus*
alba var. *pyramidalis* / CAST. *Chopo boleado* / ANG. *Bolle's poplar*

28 Auró blanc. *Acer campestre* / CAST. *Arce común* / ANG. *Field maple* or *hedge maple*

29 Acàcia de flor groga. *Tipuana tipu* /
CAST. *Tipuana* / ANG. *Tipa* or *rosewood tree*

30 Auró negre. *Acer monspessulanum*
/ CAST. *Arce de Montpellier* /
ANG. *Montpellier maple*

31 Pi pinyer. *Pinus pinea* / CAST.
Pino piñonero / ANG. *Stone pine*

32 Pi Blanc. *Pinus halepensis* / CAST.
Pino carrasco / ANG. *Aleppo pine*

33 Pollancre perera. *Populus*
simonii var. *fastigiata* / CAST. *Álamo de Simón* / ANG. *Simon poplar*

34 Pi canari. *Pinus canariensis* / CAST.
Pino canario / ANG. *Canary island pine*

35 Araucària de Xile. *Araucaria araucana*
/ CAST. *Pehuén* / ANG. *Monkey tail tree*

36 Alzina. *Quercus ilex* / CAST.
Encina o *carrasca* / ANG. *Holm oak*

37 Eritrina africana. *Erythrina*
caffra / CAST. *Picos de gallo* o *árbol del coral* / ANG. *Coastal coral tree*

38 Figuera. *Ficus carica* / CAST.
Higuera / ANG. *Fig tree*

39 Arbre de l'amor. *Cercis*
siliquastrum / CAST. *Árbol del amor* o *árbol de Judas* / ANG. *Judas tree*

40 Washingtonia. *Washingtonia filifera* /
CAST. *Washingtonia* / ANG. *California fan palm*

41 Tell argentat. *Tilia tomentosa* / CAST.
Tilo plateado / ANG. *Silver lime* or *silver linden*

42 Bruc boal. *Erica arborea* / CAST. *Brezo blanco* o *brezo arbóreo* / ANG. *Tree heath*

43 Magnòlia. *Magnolia grandiflora* / CAST.
Magnolia / ANG. *Southern Magnolia* or *bull bay*

44 Garrofer. *Ceratonia siliqua* /
CAST. *Algarrobo* / ANG. *Carob tree*

45 Roure americà. *Quercus rubra* / CAST.
Roble rojo americano / ANG. *Northern red oak*

46 Auró blanc. *Acer campestre* / CAST. *Arce común* / ANG. *Field maple* or *hedge maple*

47 Roure martinenc. *Quercus pubescens*
/ CAST. *Roble pubescente* / ANG. *Downy oak*

48 Maculí o guaiacà rosat. *Tabebuia*
rosea / CAST. *Maculís* o *apamate* o *lapacho rosa* / ANG. *Pink poui* or *pink trumpet tree*

49 Cirerer d'arboç. *Arbutus unedo* /
CAST. *Madroño* / ANG. *Strawberry tree*

50 Alzina surera. *Quercus suber* /
CAST. *Alcornoque* / ANG. *Cork oak*

51 Xicranda. *Jacaranda mimosifolia* /
CAST. *Jacaranda* / ANG. *Blue jacaranda*

